Zadeva C-45/22

Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1) Poslovnika Sodišča

Datum vložitve:

20. januar 2022

Predložitveno sodišče:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

4. januar 2022

Tožeča stranka:

HK

Tožena stranka:

Service fédéral des Pensions (SFP)

---

1. Predmet spora in podatki o njem

1 HK je upravičen do starostne pokojnine za preteklo zaposlitev v Belgiji in Španiji.

2 Njegova žena, ki je bila zaposlena v Belgiji, Španiji in na Finskem, je umrla 29. novembra 2016.

3 HK je torej upravičen do pokojnine po umrlem zavarovancu. Pristojni španski nosilec mu je pokojnino po umrlem zavarovancu priznal, ne da bi uporabil zgornjo mejo prekrivanja z drugimi pokojninami. Pristojni belgijski in finski nosilci pa tako zgornjo mejo uporabljajo.

4 Service fédéral des Pensions (zvezna služba za pokojnine, Belgija) je z odločbo z dne 18. septembra 2019 HK priznala belgijsko pokojnino po umrlem zavarovancu.

5 HK izpodbija odmero te pokojnine in, natančneje, uporabo pravil za preprečevanje prekrivanja prava Unije.

DELOVNI DOKUMENT

2. Zadevne določbe

A. Pravo Unije

Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti

6 Člen 53, naslovljen „Pravila za preprečevanje prekrivanja“, določa:

„1. Vsako prekrivanje dajatev za invalidnost, dajatev za starost in dajatev za preživele osebe, ki se izračunajo ali dodelijo na podlagi zavarovalnih dob in/ali dob prebivanja, ki jih dopolni ista oseba, se šteje za prekrivanje dajatev iste vrste.

2. Prekrivanje dajatev, ki jih ni mogoče šteti za dajatve iste vrste v smislu odstavka 1, se šteje za prekrivanje dajatev druge vrste.“

7 Člen 55, naslovljen „Prekrivanje dajatev druge vrste“, določa:

„1. Če je za prejemanje dajatev druge vrste ali drugih dohodkov treba uporabljati pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja zadevnih držav članic v zvezi z:

(a) dvema ali več neodvisnimi dajatvami, pristojni nosilec zneske upoštevan[e] dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov deli s številom dajatev, za katere veljajo navedena pravila; […].“

3. Stališči strank

8 Med strankama ni sporno, da so v obravnavani zadevi zadevne dajatve drugačne narave in da za pokojnini po umrlem zavarovancu, in sicer za belgijsko ter finsko pokojnino po umrlem zavarovancu, velja pravilo prekrivanja nacionalnega prava.

9 Stranki tudi menita, da je belgijsko pravilo prekrivanja tako oslabljeno s členom 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Vendar se ne strinjata glede načina njegove uporabe.

A. Zvezna služba za pokojnine

10 Zvezna služba za pokojnine meni, da se izraz „upoštevane“ v členu 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 nanaša le na del dajatev, ki se upošteva za omejitev prekrivanja dajatev druge vrste, to je znesek, ki presega zgornjo mejo prekrivanja. Po njenem mnenju je treba znesek dajatev, ki se upošteva za zmanjšanje pokojnine po umrlem zavarovancu (v obravnavani zadevi 11.418,87 EUR, kar predstavlja del starostnih pokojnin, ki presegajo zgornjo mejo prekrivanja), deliti s številom pokojnin po umrlem zavarovancu, za katere veljajo pravila za preprečevanje prekrivanja dajatev druge vrste (v tem primeru belgijske in finske

DELOVNI DOKUMENT

pokojnine po umrlem zavarovancu, ker španska pokojnina po umrlem zavarovancu ni bila zmanjšana). Ta znesek, deljen z 2 (belgijska pokojnina po umrlem zavarovancu in finska pokojnina po umrlem zavarovancu, za kateri velja zgornja meja), se nato odšteje od pokojnine po umrlem zavarovancu.

11 Njena odmera je v bistvu ta:

Pokojnina po umrlem zavarovancu: 7638,46 EUR

Zgornja meja prekrivanja: 16.458,42 EUR (110 % polne pokojnine po umrlem zavarovancu)

Starostne pokojnine, ki jih je treba upoštevati: 20.238,83 EUR

Izračun preseganja zgornje meje prekrivanja:

7638,46 EUR (znesek pokojnine po umrlem zavarovancu) + 20.238,83 EUR (skupne starostne pokojnine) – 16.458,42 EUR (zgornja meja prekrivanja) = 11.418,87 EUR.

Izračun zmanjšane pokojnine po umrlem zavarovancu:

$$7638{,}46 \text{ EUR} - \frac{11.418{,}87 \text{ EUR}}{2}$$

(znesek prekoračitve, deljen s številom pokojnin po umrlem zavarovancu, za katere veljajo pravila prekrivanja, v obravnavani zadevi belgijske in finske pokojnine po umrlem zavarovancu) = 1929,03 EUR

12 Zvezna služba za pokojnine poleg tega ugotavlja, da so finski organi enako ravnali pri izračunu finske pokojnine po umrlem zavarovancu, o kateri je bil HK obveščen 10. novembra 2017.

B. HK

13 HK meni, da se člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 nanaša na dohodke upokojenca, ki se upoštevajo v nacionalnih predpisih za preprečevanje prekrivanja, in da je treba zneske drugih pokojnin kot take deliti z 2.

14 Njegov izračun se torej v tem razlikuje od izračuna zvezne službe za pokojnine:

Izračun preseganja zgornje meje prekrivanja:

$$7638{,}46 \text{ EUR (znesek pokojnine po umrlem zavarovancu)} + \frac{20.238{,}83 \text{ EUR}}{2}$$

DELOVNI DOKUMENT

(skupne starostne pokojnine, deljene s številom pokojnin po umrlem zavarovancu, za katere veljajo pravila prekrivanja, v obravnavani zadevi belgijske in finske pokojnine po umrlem zavarovancu) – 16.458,42 EUR (zgornja meja prekrivanja)

= 1299,45 EUR

Izračun zmanjšane pokojnine po umrlem zavarovancu:

7638,46 EUR – 1299,45 EUR = 6399,01 EUR

4. Presoja tribunal du travail (delovno sodišče, Belgija)

15 Okoliščine HK imajo dva tuja elementa, ker je upravičen do belgijske in španske starostne pokojnine za svojo preteklo zaposlitev v Belgiji in Španiji ter po smrti soproge do belgijske, španske in finske pokojnine po umrlem zavarovancu, ker je bila njegova žena zaposlena in je plačevala prispevke v različnih državah članicah (Belgija, Španija, Finska).

16 Belgijska zakonodaja dovoljuje prekrivanje pokojnine po umrlem zavarovancu in starostne pokojnine do največ 110 % zneska pokojnine po umrlem zavarovancu, ki bi se priznala preživelemu zakoncu za celotno kariero.

17 Uredba št. 883/2004, s katero se izvaja člen 48 PDEU, usklajuje sisteme socialne varnosti držav članic in zlasti ureja pravila za preprečevanje prekrivanja, določena v zakonodajah držav članic. Nadomestila je Uredbo št. 1408/71. Sodišče je večkrat poudarilo, da „določbe Uredbe št. 1408/71 in Uredbe št. 883/2004 ne določajo skupnega sistema socialne varnosti, ampak so namenjene zgolj zagotovitvi koordinacije med različnimi nacionalnimi sistemi, ki se še naprej ohranijo“ (sodbe z dne 21. februarja 2013, Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, z dne 7. decembra 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, in z dne 21. oktobra 2021, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie, C-866/19, EU:C:2021:865, točka 25).

18 Prekrivanje pokojnine po umrlem zavarovancu za zaposlene osebe in različnih starostnih pokojnin (belgijske in tuje) je treba šteti za prekrivanje dajatev druge vrste. Dajatev, izračunanih na podlagi poklicne kariere dveh različnih oseb, ni mogoče šteti za dajatve iste vrste. V obravnavani zadevi je bila belgijska pokojnina po umrlem zavarovancu HK odmerjena na podlagi poklicne poti njegove pokojne žene, medtem ko sta bili njegova belgijska in španska starostna pokojnina dodeljeni osebno na podlagi njegove poklicne dejavnosti. Zato se ta zadeva torej nikakor ne nanaša na dajatve iste vrste.

19 Glede na predloženi odmeri ima HK pravico do pokojnine po umrlem zavarovancu samo na podlagi uporabe člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Drug delavec z belgijsko starostno pokojnino za zaposleno osebo v znesku, enakem temu, ki ga prejema HK, to je 20.238,83 EUR, v Belgiji ne bi prejemal pokojnine po umrlem zavarovancu.

DELOVNI DOKUMENT

20 HK je zato v ugodnejšem položaju zaradi uporabe evropskih predpisov.

21 Pravila iz člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 kot takega v prejšnji Uredbi št. 1408/71 ni bilo. Natančneje, člen 46c(1) te prejšnje uredbe je določal:

„Če ima prejemanje dajatev različne vrste ali drugih dohodkov za posledico zmanjšanje, mirovanje ali odvzem dveh ali več dajatev iz člena 46(1)(a)(i), se zneski, ki ne bi bili izplačani pri strogi uporabi določb v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, kot jih predvideva zakonodaja držav članic, delijo s številom dajatev, ki se zmanjšajo, mirujejo ali odvzamejo."

22 Zdi se torej, da je člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 spremenil pravilo iz člena 46c(1) Uredbe št. 1408/71. Glede na prvega avtorja se torej ne deli več znesek dajatve, ki se ne bi izplačal, temveč dajatve oziroma dohodki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja.

Glede na drugega avtorja pa je treba, če se hkrati zmanjša več neodvisnih dajatev z uporabo takih pravil, znesek, na katerega se nanaša zmanjšanje, mirovanje ali odvzem, deliti s številom dajatev, ki se zmanjšajo, mirujejo ali odvzamejo.

23 Tribunal du travail (delovno sodišče) ugotavlja, da v obravnavani zadevi obstaja težava v zvezi z razlago pravila iz člena 55(1)(a)Uredbe št. 883/2004, in meni, da je treba Sodišču v predhodno odločanje predložiti ti vprašanji.

5. Vprašanji za predhodno odločanje

24 Tribunal du travail (delovno sodišče) za predhodno odločanje postavlja ti vprašanji:

– Ali je treba pravilo iz člena 55(1)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004, v skladu s katerim pristojni nosilci zneske upoštevane dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov delijo s številom dajatev, za katere veljajo navedena pravila, razlagati tako, da nalaga, da se dohodki kot taki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja, delijo s številom pokojnin po umrlem zavarovancu, na katere vplivajo pravila za preprečevanje prekrivanja?

– Ali je, nasprotno, treba pravilo iz člena 55(1)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004, v skladu s katerim pristojni nosilci zneske upoštevane dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov delijo s številom dajatev, za katere veljajo navedena pravila, razlagati tako, da nalaga, da se s številom pokojnin po umrlem zavarovancu, na katere vplivajo pravila za preprečevanje prekrivanja, ne delijo dohodki kot taki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja, temveč samo del dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja, kot je na primer določeno z zadevno nacionalno ureditvijo?

DELOVNI DOKUMENT